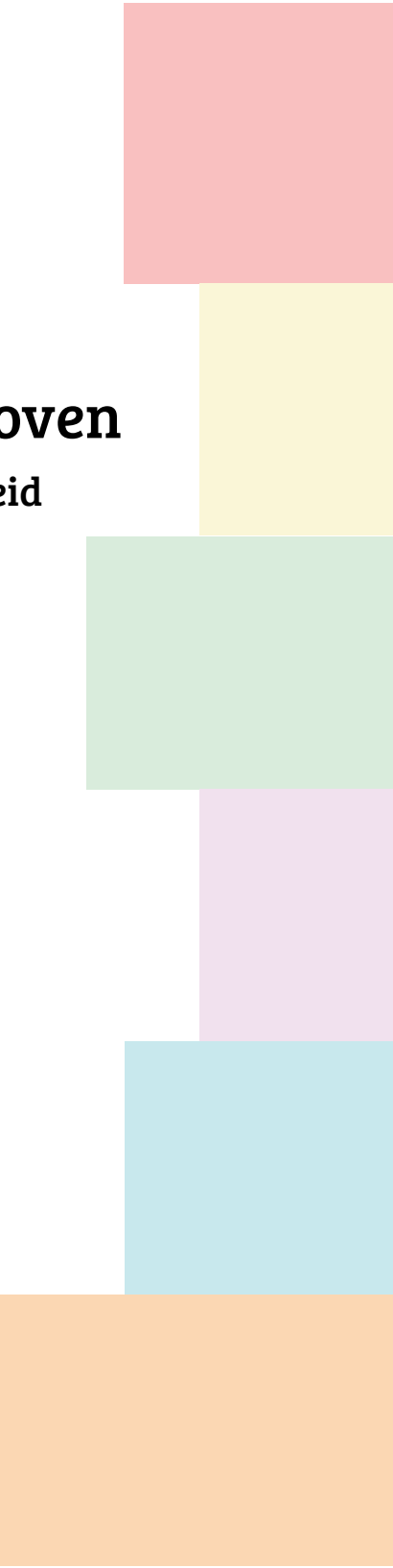

50 jaar Albertshoven

50 jaar verbondenheid

Wim Tijbosch
Hans Loos

Zoetermeer, juli 2026

Inhoudsopgave

Inleiding oud-wethouder Bouke Velzen

Hoofdstuk 1. De bewonersvereniging

1. Nieuwsbrieven en WhatsApp
2. Onze naam en ons logo
3. Van Buytelaar tot Klimboom
4. Tot slot

Hoofdstuk 2. Bewoners en hun verhalen: hoe alles begon

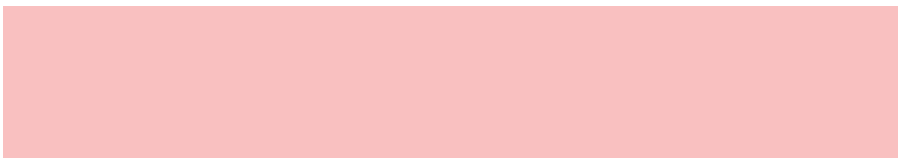
1. De oplevering
2. Saamhorigheid in de wijk
3. Auto's in de wijk

Hoofdstuk 3. Bewoners en hun verhalen: hoe het verder ging

1. Onverwachte gebeurtenissen
2. Gebeurtenissen aan en op het water
3. Tijden veranderen

Hoofdstuk 4. Activiteiten

1. Tradities
2. Activiteiten
3. Voor alle leeftijden

Hoofdstuk 5. Woningonderhoud

1. Duurzaamheid
2. Samen kunnen we meer

Hoofdstuk 6. Onze wijk

1. Architectuur en Ton Alberts
2. De wijk en de 50.000ste bewoner
3. Gemeentelijk monument
4. Het verkeer
5. Ons groen

Nawoord

Inleiding oud-wethouder Bouke Velzen

50 jaar bewonersvereniging Albertshoven, waar het altijd net even anders gaat.

Het begon in 1976, toen een groep kersverse bewoners vol vertrouwen hun sleutel kregen, terwijl de bestrating nog aangelegd moest worden. En sommige tuinen meer weg hadden van het waterschap dan van het huidige groenonderhoud. Maar goed, met zeven burens de kruipruimte in om de klei los te krijgen, schept natuurlijk wél een band. Probeer dat maar eens in een Vinex-wijk.

50 jaar bewonersvereniging Albertshoven: meer dan een felicitatie waard.

Door de jaren heen groeide uw buurt uit tot een buurt waar de meest uiteenlopende gebeurtenissen volledig normaal zijn. Een zwerver die keurig de tuinkussens teruglegt na een logeerpartij? Kan gebeuren. Een brandkraan die verandert in een fontein van tien meter hoog? Gebeurt. Een zwaan die een heel seizoen lang iedereen terroriseert? Zeker. Een SRV-man met huissleutels? Uiteraard.

En ondertussen bleef u als bewonersvereniging onverstoord doorgaan en meegaan met uw tijd: nieuwsbrieven, whatsapp, samen isoleren, samen zonnepanelen kopen, samen dakpannen beoordelen (het woord dakpannencommissie alleen al verdient een standbeeld), samen op de kids passen,

samen glühwein drinken, samen marshmallows roosteren en samen discussiëren over parkeergelegenheid. Al vijftig jaar lang.

De afgelopen 4 jaar had ik de eer om wijkwethouder te zijn van Buytenwegh, waar uw woningen een stukje van zijn. En die titel heb ik met trots gedragen. In een wereld waarin iedereen steeds drukker lijkt en burenhulp soms uitsterft, is uw bewonersvereniging een soort vriendelijke uitzondering op de regel. Een wijk waar kinderen terugkeren om zelf een huis te kopen. Waar de kerstborrel een wijkbreed verschijnsel is. En waar zelfs de minibieb meer sociale contacten oplevert dan menig datingapp. Vijftig jaar Albertshoven. Niet perfect. Nooit saai. En altijd zichzelf.

Als dát geen reden is voor een feestje? Dan weet ik het ook niet meer.

Dus op naar de volgende 50 jaar en voor alle lezers: heel veel plezier met het lezen van 50 jaar verhalen Albertshoven.

Hoofdstuk 1 – De bewonersvereniging

1. Nieuwsbrieven en WhatsApp

Wij wonen in een bijzondere wijk. Het stukje schrijversbuurt dat door de Nesciohove aaneengeregen wordt, is een mooie plek om te wonen. Hier kennen mensen elkaar, is het rustig en gezellig. Al 50 jaar bestaat hier een actieve bewonersvereniging waar ongeveer 200 van de 256 woningen lid van zijn. En dat al een halve eeuw lang, daar zijn we best trots op.

Vereniging van belanghebbenden „De Leyens”.

Gaarne nodigen wij U uit tot het bijwonen van de eerste ledenvergadering, op zaterdag 1 mei a.s., om 15.00 uur in de openbare school aan de Caesar Frankrode (Buytenwegh).

- AGENDA:**
1. Opening en voorstellen voorlopig bestuur
 2. Beantwoording ingekomen stukken (suggesties)
 3. Bespreking doelstelling en statuten.
 4. Bespreking binnengekomen offertes
 5. Rondvraag
 6. Bespreking van de rondvraag
 7. Vaststellen volgende vergadering
 8. Sluiting.

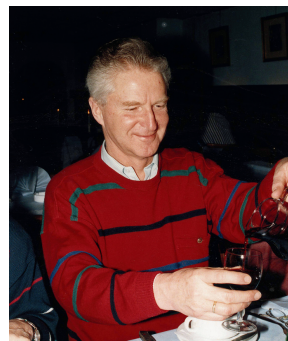
A. v. d. Veen, van Wijngaardenstraat 20, Zoetermeer, tel. 079 - 313.233
G. Joosen, Jonkerbos 206, Zoetermeer, tel. 079 - 210.324.

Als U lid wordt/bent, kunt U van de aanbiedingen en werkzaamheden die de vereniging verricht, gebruik maken.

Het begon allemaal op 5 augustus 1976, met de oprichting van de kopersvereniging. Het idee was dat we als huiseigenaren samen sterker zouden staan in de nieuwe wijk. Gezamenlijke inkopen en aangeven wat er

Uitnodiging oprichtingsvergadering

beter kon qua onderhoud of verkeer bijvoorbeeld. Al snel werd het meer dan een groep om belangen te behartigen. Ook verbinding en gezelligheid werden belangrijk. Bijvoorbeeld door activiteiten in de buurt, het sturen van nieuwsbrieven en de welkomstbrief voor nieuwe burens.

*Eerste voorzitter
Andries van Veen*

In die eerste periode sinds de zomer van 1976 kregen de leden informatie met wat consequent 'rondschrijven' werd genoemd. Dat was de nieuwsbrief avant la lettre. Een dikke 15 jaar later, in 1992, werden de eerste echte nieuwsbrieven door de bussen geduwd. Nu, alweer 34 jaar verder, doen we dat nog steeds. Zo'n vijf keer per jaar krijgen de leden de nieuwsbrief op zelfgedrukte A4'tjes. Sinds 2011 doen we ook een digitale variant de deur uit. Deze nieuwsbrieven zijn en blijven het communicatiemiddel van de wijk: met praktische informatie, nieuws uit de gemeente en allerlei weetjes. Of het nou gaat om accu's en veiligheid of het kunnen omruilen van minicontainers, de verbetering van de schutting langs de Zwaardslootseweg of tips om egeltjes op te vangen, je kunt het er allemaal in vinden. Het is te veel om op te noemen en altijd handig om te weten en te lezen.

Natuurlijk zijn we ook met onze tijd meegegaan. In 1976 had niemand kunnen bedenken wat een website was, laat staan een WhatsApp-groep. Maar sinds 2002 kun je heel veel foto's en alle nieuwsbrieven terugvinden op de site. Ook informatie over de woningen die veel nieuwe bewoners niet zullen kennen, staat erop, zoals over de brandvertragende deur tussen de hal en de garage en de brandvertragende schuifdeur op de eerste verdieping, het open-haard-kanaal dat is aangebracht in de betonvloer tussen de eerste en tweede verdieping, en het originele bestek van de woningen.

Daarnaast bestaat er sinds 2014 een veelgebruikte buurt-WhatsApp-groep. Inmiddels met heuse afsplitsingen zoals de eveneens veelgebruikte appgroep Albertshoven Tweedehands. De Facebook-pagina heeft de tand des tijds wat minder doorstaan en wordt minder gebruikt.

Website

Ondanks het grote aantal bewoners dat ieder jaar lid was van de vereniging, zijn de ledenvergaderingen overigens nooit drukbezocht geweest. Meestal kwamen er naast het bestuur zo'n 10 leden. Kennelijk was er toch steeds voldoende vertrouwen in hetgeen in al die jaren werd georganiseerd. Dit boekje geeft een goede indruk daarvan.

Albertshoven 40 jaar

2. Onze naam en ons logo

Waarom heet Albertshoven eigenlijk Albertshoven? Hoewel we jarenlang, tot 2015, *Vereniging van Belanghebbenden De Leyens* hebben geheten, ligt onze buurt toch echt in Buytenwegh en niet in De Leyens. De reden voor die naam was dat men oorspronkelijk dacht dat onze wijk in De Leyens zou komen te liggen. Er werd echter anders besloten. Buytenwegh, dat zou het worden.

Toen in 2014 nóg een buurtvereniging de kop op stak met de naam Buytenwegh–De Leyens, werd het allemaal wel erg verwarrend en ingewikkeld. Dus werd toen besloten om de naam te wijzigen.

Kerstster tot 2004

Huidige kerstverlichting

Een nieuwe naam kiezen, dat bleek nog best lastig. Uiteindelijk is het een ode geworden aan de architect van onze buurt: Ton Alberts. De hovens waar wij wonen, zijn ooit uit zijn pen op papier gekomen. Die verdienste mag best gevierd worden. De kromme straatjes en verspringende huizen zijn soms wat lastig met parkeren, maar ze maken dat we in een buurt wonen waar het meer knus en gezellig is dan saai en eentonig. Die bijzondere huizen zie je terug in ons logo. Tilly Wils, destijds buurtbewoner en inmiddels een

bekend kunstenaars in Zoetermeer, maakte de tekening die je nog altijd als briefhoofd ziet. Een ontwerp dat je met kerst trouwens ook ziet stralen in onze straten. De bewonersvereniging heeft met kerstmis altijd aandacht geschonken aan het versieren van de wijk. De eerste jaren werden twee grote kerstbomen geplaatst en tot 2004 hing een grote door Kees Groenewegen gemaakte kerstster in de wijk. Sinds 2004 worden onze straten opgefleurd met een led-versie van het logo.

Tilly is trouwens niet de enige bekende uit de buurt. Muziekproducent John Ewbank (bekend van onder andere het Koningslied), ondernemer/schrijver Michael Pilarczyk, politicus Edo Haan, DJ MadMax, lokaal politicus Willem Bos, oud-Staatssecretaris Willem Bos en oud-wethouder en gedeputeerde Mariëtte van Leeuwen hebben hier allemaal gewoond.

3. Van Buytelaar tot Klimboom

Ook de basisschool IKC Klimboom ligt in onze wijk. Het begon allemaal als de Koningin Emmaschool en 't Schrijverke. Vervolgens werd het De Buytelaar die via de Annie M.G. Schmidt-school veranderde naar IKC Klimboom. Nog altijd gaan

IKC Klimboom

veel buurtkinderen met veel plezier lopend naar de school op de hoek. Onze bewonersvereniging mag best trots zijn op hoe het geheel er nu bij staat. In 1992 brandde de tegenover liggende gymzaal volledig af. De gemeente zag het herbouwen helemaal niet zitten en zo leek het dat onze buurt zonder deze faciliteit verder zou moeten. Gelukkig hielp het dat we als buurtvereniging namens ons allemaal konden pleiten voor een beter idee. Inmiddels is het gebouw tegenover de school niet meer weg te denken.

Ook is er een periode geweest dat de leerlingenaantallen fors terugliepen. Het was zelfs even de vraag of de school wel kon blijven bestaan.

Crowdfundingsactie

Met de nieuwbouw uit 2018 zijn de opvang, kleuter- en schoolklassen weer klaar voor de toekomst. Het is haast onvoorstelbaar dat onze wijk zonder de basisschool verder zou moeten.

Hier hebben we als buurt trouwens ook echt een verschil gemaakt: met een crowdfundingactie doneerden wij een boom voor de buitenruimte van de school (die het helaas niet overleefd heeft) en haalden wij geld op voor speeltoestellen, die nog altijd gretig gebruikt worden.

Het schoolplein werd ook vaak gebruikt om feesten te organiseren, zoals de verschillende lustra.

Lustrum 2011

SRV-wagen

Windhoos

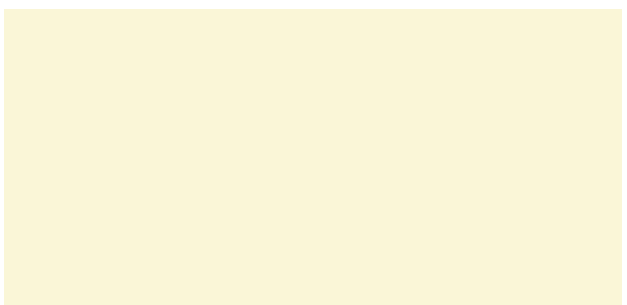

4. Tot slot

In vijftig jaar tijd gebeurde er van alles in de Albertshoven. Van de SRV-man Joop van Schie, die nog huissleutels van bewoners had om boodschappen binnen te zetten, tot de windhoos van 1997 die bij veel woningen de dakpannen wegsloeg en de Giro d'Italia die in 2010 langs de wijk raasde.

Giro d'Italia

Natuurlijk waren er ook nare momenten, zoals inbraken en het bekrassen van auto's. Maar bovenal was er saamhorigheid.

De vereniging groeide en veranderde met de tijd. Voor de een draait het lidmaatschap om de activiteiten voor de kinderen, voor de ander om de nieuwsbrief of woningonderhoud. Wat de reden ook is: samen laten we zien dat Albertshoven meer is dan een verzameling huizen – het is een buurt met hart en verbondenheid.

Hoofdstuk 2 – Bewoners en hun verhalen: hoe alles begon

1. De oplevering

Voor dit jubileumboekje hebben we een aantal gesprekken gevoerd met wijkbewoners. We waren geïnteresseerd in de verhalen van het eerste uur, opmerkelijke gebeurtenissen in die vijftig jaar en veranderingen die zich in de loop der tijd hebben voorgedaan. In dit hoofdstuk doen wij verslag van dat wat bewoners ons vertelden.

In 1974 besloot de gemeente Zoetermeer tot de bouw van een nieuw project in de wijk Buytenwegh. Het werden 256 premiekoopwoningen, ontworpen door architect Alberts. De verkoop liep via de Stichting Bevordering Eigen Woningbezit. Ook voor lage inkomens was het mogelijk om met een subsidie (de 'eigenwoningbijdrage' of koopsubsidie) een woning te kopen.

Het project werd aangekondigd, er kwam een informatiebijeenkomst en belangstellenden konden zich inschrijven en een voorkeur voor een woning aangeven op het ontwerpplan van de wijk. Van de groep belangstellenden kenden verschillende stellen elkaar: van de kerk, hun vorige woonadres, de school van hun kinderen of de informatiebijeenkomst.

Er waren ook mensen die elkaar tipten over het project, en dat viel soms tegen. Een wijkbewoonster van het eerste uur vertelde over een tipgever, die veel lager op de lijst van belangstellenden kwam te staan dan degene die zij tipte. Sommige kopers van het eerste uur zijn ervan overtuigd dat

er bij de toewijzing van de woningen sprake is geweest van vriendjespolitiek. De begunstigde had dat te danken aan de notaris, de aannemer of iemand bij de gemeente. Ongetwijfeld was deze praktijk niet ongebruikelijk in zo'n situatie. Ook gaf de wijkbewoonster aan dat er na aankoop massaal bij dezelfde (verplichte) notaris werd getekend: één keer werk voor de hele groep en je hoefde alleen maar je handtekening te zetten. Toch betaalde je het volle pond en dat viel niet iedereen mee.

Er was nog even een probleem met het bouwdepot. Na tekening van het koopcontract betaalde je vóór de oplevering aan de notaris een voorschot op de bouwkosten. Op zeker moment kregen enkele aanstaande bewoners bericht van de aannemer dat een betaling niet binnen was gekomen. Bij navraag bleek dat de notaris had verzuimd de bedragen over te maken.

Bouw van de wijk

Maquette van de wijk

De hypotheekrente was in 1976 ook niet mals, gemiddeld rond de 8% en dat was nog een relatief stabiele periode vóór de explosieve rentestijgingen rond 1980. De rente steeg daarna zelfs naar 12% en dat bracht een aantal kopers in de problemen. Niet lang daarna werd de rente echter wel weer lager.

De wijk Albertshoven werd in twee delen opgeleverd. Als eerste waren de Nesciohove, Van Oudshoornhove en Penninghove aan de beurt. Na de zomer van 1976 moest de bestrating nog snel worden afgerond, noodzakelijk vóór je de sleutel van je huis kreeg. De gemeente zette er vaart achter omdat de 50.000ste inwoner in Zoetermeer moest worden binnengehaald. Dat lukte nét niet want het werd begin 1977.

Toen de Penninghove werd bewoond, was het desondanks nog wat behelpen, omdat de bestrating een voorlopig karakter had. Achter de huizen aan de Nesciohove (de even nummers) was het in het begin één grote bouwput met veel water op de plaats waar nu de huizen aan de

Luchtfoto van de nieuwe wijk

Hildebrandhove staan. De eenden zwommen bijna tegen de muren van het huis aan. In die bouwput zou aanvankelijk het gebouw van het ministerie van OC&W komen, maar dat werden drie jaar later bungalows en huizen. Het water werd nauwelijks afgevoerd vanwege een dikke kleilaag. Een groepje van zeven huisbezitters huurde een bedrijf in om die klei los te laten maken. Ook hebben ze met elkaar de kruipruimtes onderhanden genomen. Daarin werden drainagegeulen gegraven en werd grint gestort. Die samenwerking kwam goed uit want slechts een enkeling durfde de lage kruipruimte in.

Zelf of met je burens klussen was natuurlijk erg aantrekkelijk, maar soms was professioneel gereedschap nodig. Daarbij kon je dan profijt hebben van bouwvakkers die buiten, of nog binnen, de wijk bezig waren. Zij waren wel bereid hun gereedschap even uit te lenen voor een kratje bier.

Er was nog een andere handicap, want de laatste 1 á 2 meter van de tuin mocht van de gemeente niet worden gebruikt. De gemeente wilde eenheid in de wijk en plantte daar struikjes, achter een draad die werd gespannen. Bewoners pikten dat niet en namen hun grond terug door de draad weg te halen maar zij moesten wel betalen per struikje.

Architect Alberts had de wijk op basis van een (antroposofische) visie ontworpen en was huiverig voor verbouwingen. Je had voor alle uiterlijke veranderingen een gemeentelijke vergunning nodig. Een wijkbewoonster van het eerste uur vertelde dat de architect zich zelfs bemoeide met wijzigingen binnenshuis.

De antroposofische visie heeft ook geleid tot een grote diversiteit binnen de wijk. Een deel van de woningen heeft een splitlevel woonkamer met een hoogteverschil, via een trapje, van zo'n 80 centimeter. Dat oogt speels, maar kent ook nadelen. Voor een gezin met kleine kinderen is het verstandig een hekwerk aan te brengen, en voor oudere bewoners ontstaat steeds meer behoefte aan een stevige trapleuning. De splitlevel heeft echter ook een voordeel. Eén van de bewoners waarmee we spraken had een glijbaantje aangelegd waar zijn kinderen en die van de burens dankbaar gebruik van maakten.

Een acuut probleem vormden de dakkapellen, want een aantal bewoners wilde daarmee al direct aan de slag. Dakkapellen waren echter niet toegestaan, want Alberts wilde geen 'duiventillen' in de wijk. Het was dan ook meegenomen dat er een architect kwam te wonen aan de Penninghove. Hij ging in overleg met Alberts en tekende een dakkapel die wel werd geaccepteerd.

Een wijkbewoonster van het eerste uur heeft nog een andere herinnering. Door een fout van de gemeente kregen twee bewoners uit de Du Perronhove, die desondanks vergunning hadden gevraagd voor een ander type dakkapel, toch toestemming daarvoor. Toen ontstond een precedentwerking die veel vrijheid gaf.

Behalve de dakkapel waren ook allerlei andere verbouwingen in de beginjaren populair. De oorspronkelijke keukenindeling was niet echt praktisch, omdat deze was gesitueerd langs de lange rechte wand in de keuken. Een hoekje erbij trekken onder het keukenraam lag dan ook voor

de hand. Ook werd het halletje met de voordeur vergroot door het schuine muurtje met de garage te veranderen in een rechte muur. Voor de liefhebber kon de badkamer aanzienlijk worden uitgebreid door de entresol van de garage erbij te betrekken.

Hoe dan ook, het ontwerp van de wijk was bijzonder en trok de belangstelling van studenten bouwkunde uit Nederland en andere landen. Een bewoner uit 1979 herinnert zich dat er op zaterdag soms een touringcar stopte op de hoek Penninghove/Timmermanshove, waaruit vervolgens een groep Duitse architectuur-studenten stapte. Ze verspreidden zich door de straat en een enkeling liep zelfs het plaatsje voor zijn huis op om schichtig een blik naar binnen te werpen. Als het een enkeling betrof werd die wel eens binnen gelaten.

Koffieclub Penninghove

2. Saamhorigheid in de wijk

Als je met een groep mensen die elkaar al enigszins kennen, in een nieuw project stapt, dan geeft dat doorgaans een saamhorigheidsgevoel. En dat is wat er in de nieuwe wijk gebeurde. Het was niet zozeer één grote groep die de hele wijk betrof, maar het waren lokale kleinere groepjes, per (deel van een) straat.

In het eerste deel van de Penninghove, gerekend vanaf de Timmermanshove tot en met het pleintje, ontstond bijvoorbeeld een hechte groep. Bewoners van het appartementencomplex aan het pleintje waren wat minder betrokken. Voor hen was de koop een eerste, tijdelijke, opstap hetgeen ook blijkt uit het relatief grote verloop in de jaren daarna. Het verloop bij de kopers van de huizen was veel geringer en bewoning omvatte soms ook meerdere generaties omdat kinderen het huis waar zij waren geboren, kochten van de ouders.

Een groep vrouwen in de Penninghove startte in 1977 een koffieclub op maandagmorgen. Heel bijzonder was de deelname van een man. Hij vormde samen met zijn partner een homostel dat ook een woning had gekocht. In 1976 was dat best wel bijzonder en toen jaren later de wetgeving veranderde, zijn zij in het huwelijk getreden. Deze koffieclub bestaat nog steeds en kent na al die jaren nog vijf leden. Dat er na verloop van tijd bewoners wegvielen, werd wel als ingrijpend ervaren.

De club zamelde ook geld in voor uitstapjes. De gezinnen gingen bijvoorbeeld één keer per jaar naar een camping. De moeders en kinderen bleven de hele week, de vaders kwamen in het weekend. Een groep bewoners ging met elkaar zelfs een weekje naar Parijs.

Ook kwam er een zaalvoetbalclubje dat wekelijks naar de sporthal trok, en kinderen traptten regelmatig een balletje in de straten van de wijk. Verder hielp men elkaar met allerlei zaken, zoals administratieve handelingen bij vervelende kwesties. In het begin had slechts één bewoner een telefoonaansluiting. Die gaf medebewoners de mogelijkheid om te komen bellen.

Ook aan de Nesciohove bleef de saamhorigheid van de bewoners die de wateroverlast hadden ingetoomd, bestaan en ontplooiden men steeds meer activiteiten. Jaarlijks werd een barbecue georganiseerd en om de vijf jaar een sportdag. En natuurlijk waren er nog meer plekken in de wijk waar saamhorigheid leidde tot gemeenschapjes.

De saamhorigheid in de wijk zien we ook terug bij de vele kauwen die zo kenmerkend zijn voor onze wijk.

Naast de kleinschalige lokale saamhorigheid in (delen van) de straten werden ook voor de hele wijk activiteiten georganiseerd. Al in augustus 1976 werd een kopersvereniging opgericht, waarbij het idee was dat we als huiseigenaren samen sterker zouden staan in de nieuwe wijk. Al snel werd een sinterklaasfeest georganiseerd voor de kinderen, waarvoor een bewoonster de noodzakelijke kleding verzorgde.

Kauwen op het dak

Sinterklaas Andries van Veen

In december werden ieder jaar twee kerstbomen in de wijk geplaatst. De verlichting was aangesloten bij een bewoner; die kreeg een vergoeding voor de afgenomen stroom.

Een bewoner vertelde ons het verhaal dat hij een keer schrok toen er laat op een vrijdagavond een rijzige (motor)politieagent voor de deur stond. Hij vroeg of de auto die voor de garage stond, beschadigd was. De agent scheen met zijn zaklamp en dat bleek tot verrassing van de bewoner inderdaad het geval. Wat was er gebeurd? Een wijkbewoner had die schade eerder op de avond veroorzaakt met zijn auto toen beide auto's geparkeerd stonden op de parkeerplaats bij het winkelcentrum Buytenwegh. De veroorzaker wilde geen medebewoner van zijn wijk benadelen en had de politie gebeld en het kenteken van de beschadigde auto doorgegeven.

Een andere gebeurtenis is de volgende. Toen de gemeente aankondigde een treurwilg aan het water bij de Marsmanhove/Nesciohove te willen kappen, kwamen meerdere bewoners in actie. De boom was gezichtsbepalend en gezond en zou niet gekapt mogen worden. Veel bewoners verschenen op een inspraakavond en het resultaat was dat de boom mocht blijven staan maar wel ingrijpend werd gesnoeid.

3. Auto's in de wijk

Parkeren in de wijk was van meet af aan een probleem. Volgens architect Alberts was het de bedoeling om de auto in de garage te zetten. Dat was niet voor iedereen gemakkelijk want een grotere auto paste daar nauwelijks in. Een bewoner met een te grote auto, die hij nodig had voor zijn werk, klaagde bij de aannemer. Die reageerde met: dan koop je toch een kleinere auto.

Lege straten

Een enkele oudere bewoner van de wijk wist zich overigens te herinneren dat de woningen iets kleiner waren uitgevallen dan in het oorspronkelijke ontwerp. In het herziene ontwerp konden meer woningen worden gerealiseerd en dat was volgens de aannemer noodzakelijk om de bouw financieel aantrekkelijk te maken.

Penninghove

De garage kreeg in sommige huizen ook al gauw een andere bestemming, zoals fietsenberging, keuken of bedrijfsruimte. Er werd dus voor de garage geparkeerd en dat maakte het voor de overbuurman weer lastig om, bij het in- en uitrijden daarvan, de auto wel in de garage te zetten.

Een andere handicap bij dit manoeuvreren waren de boompjes op het plaatsje voor het huis, die bij het ontwerp behoorden. Na verloop van tijd werden die steeds meer door de bewoners verwijderd.

Parkeren kende dus problemen maar die waren er zeker minder dan tegenwoordig. Er waren minder auto's (Alberts ging uit van 1,2 auto per gezin), veel auto's pasten nog in de garage en de parkeerdruk vanuit de omgeving (nu bijvoorbeeld ook vanuit de AIVD, het IKC en bewoners van de Hildebrandhove) was minder.

Hoofdstuk 3 – Bewoners en hun verhalen: hoe het verder ging

1. Onverwachte gebeurtenissen

In de vijftig jaar die zijn verlopen sinds de bouw van de wijk is er veel gebeurd, in positieve en negatieve zin. Hieronder een aantal van die gebeurtenissen.

De 'reguliere' route om de wijk in en uit te komen loopt via de Zwaardslootseweg en de Marsmanhove. Er is echter ook een route via de Hildebrandhove en de Timmermanshove, langs het gebouw van de AIVD. Die route kent enkele zeer scherpe bochten die voor personenauto's al lastig zijn, laat staan voor grote vrachtwagens. Toch leidde de routeplanner regelmatig vrachtwagens over deze route naar het winkelcentrum Buytenwegh waar ze moesten bevoorraden. Die vrachtwagens reden zich dan vast en moesten vervolgens moeizaam achteruit manoeuvreren om weer weg te komen. Inmiddels zijn de routeplanners gelukkig aangepast.

Voor veel bezoekers is de Donald Duck-garage aan het begin van de Nesciohove al jarenlang een mooi herkenningspunt.

Donald Duck garage

Twee inwoners van de Penninghove delen een volwassen tuinhuisje. Op een ochtend rond kerstmis bleek dat de bank in het tuinhuisje beslapen was. Een zwerver had daar een plaats gezocht voor de nacht. Hij had bij een andere bewoner tuinstoelkussens meegenomen om op te liggen. Het huisje werd overigens in goede orde achtergelaten.

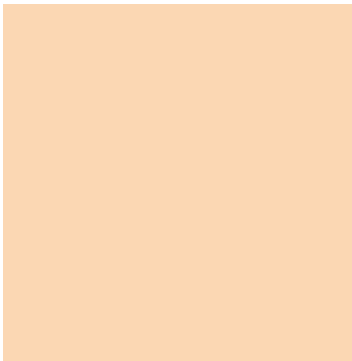
Natuurlijk kwam het ook voor dat er werd ingebroken in ons wijkje, maar gelukkig heeft dat nooit buitensporige vormen aangenomen.

Ook is er een periode geweest, inmiddels alweer een aantal jaren geleden, dat er met regelmaat auto's werden bekrast, sommige auto's zelfs meerdere keren. Het vernielen gebeurde zeer lokaal, vooral in de buurt van de Nesciohove en Van Schendelhove. Er waren wel wat vage beelden van bewakingscamera's, maar de politie vond die niet duidelijk genoeg om actie te ondernemen. Gelukkig hield het plotseling weer op.

Ergens op een dag in 1992 klinken luide sirenes in de wijk. Er is brand in de sporthal tegenover het huidige IKC. Steeds meer bewoners haasten zich naar buiten en zien grote rookwolken. Ook komen steeds meer auto's de wijk binnengereden uit andere wijken in Zoetermeer. Een vorm van ramptoerisme. In verband met de sneeuw die was gevallen, kon de brandweer aanvankelijk de waterputjes voor het bluswater niet vinden. Wijkbewoners moesten de weg wijzen. Dit voorval is de reden dat op de garages waarvoor de putjes liggen een bordje hangt.

Gesprongen waterleiding

Een bewoner van de Penninghove vertelt ons het volgende. Rond 17.00 uur vrijdagmiddag 12 februari 2016 sta ik in de keuken en valt plotseling de waterdruk weg. Er is geen fontein in huis en dan maar even buiten kijken. Vóór Penninghove 2 blijkt de putdeksel van een brandkraan gesprongen met als gevolg een spuitende fontein van wel 10 meter hoog. De brandweer is snel ter plaatse om de

leidingen af te sluiten en het gat dat is ontstaan leeg te pompen zodat de leiding gemaakt kan worden.

De buren van een wijkbewoner waren op vakantie naar het Indonesische eiland Bali. Op een vroege ochtend krijgt de wijkbewoner een appje van de buren met de vraag wat er nu toch weer gebeurd is in de wijk: een hennepkwekerij was opgerold. De buren op Bali waren via NU.nl veel eerder op de hoogte van dit nieuws dan de bewoner die bijna naast dit pand woonde. Zo gaat dat in huidige tijden.

Met name in de zomer bevinden zich op het bruggetje aan de Timmermanshove, dat uitkijkt over de wijk, soms hangjongeren die tot laat in de avond en in de nacht, geluid produceren waardoor aanwonende buren in hun slaap worden gestoord. Soms gaat er een raam open en klinken verwensingen, soms wordt de politie gebeld maar die vindt het probleem minder urgent. Eén keer schoot een bewoner een overgebleven vuurpijl in de richting van het groepje, maar dat werd met gejuich ontvangen.

Een enkele keer gebeurde het ook dat een bekende Nederlander besloot zich in de wijk te vestigen. In de Willem Paaphove heeft een aantal jaren John Ewbank, een bekende songwriter en muziekproducent, gewoond die banden had met Marco Borsato. Hij had zijn huis en garage degelijk geïsoleerd vanwege de ingebouwde muziekstudio. Af en toe liep de straat uit want dan kwam Marco Borsato in zijn rode Ferrari Testarossa de Willem Paaphove inrijden. De jongens waren vooral geïnteresseerd in de auto, de meisjes probeerden een glimp op te vangen van de zanger.

2. Gebeurtenissen aan en op het water

Tussen Penninghove en Marsmanhove ligt een voormalige tochtsloot die na aanpassing een licht meanderend integraal onderdeel van ons wijkje is geworden. In de zomer varen daar kano's en roeibootjes doorheen die een tochtje maken door de wijk Buytenwegh. In het water zwemmen watervogels en zo af en toe ook een echtpaar zwaan met jongen. In enig jaar was de zwaan erg agressief naar alles wat leek op een bedreiging van de jongen. Daardoor bleek het onmogelijk voor een klein roeibootje met een paar buurtkinderen om ook maar een meter van de aanlegsteiger te komen. Het bootje werd bij herhaling aangevallen.

In de beginjaren werd er ook nog regelmatig in de vaart gevist vanuit de tuinen van de aanliggende woningen. Dat werd gaandeweg minder en tegenwoordig wordt er helemaal niet meer gevist.

Toen winters nog echte winters waren, vroom de vaart soms dicht en werd erop geschaatst. Dat was voor de hele wijk een groot feest. In tuintjes werden schijnwerpers geplaatst, er werd een koek-en-zopie-tent opgericht en er klonk muziek.

Het water in de tochtsloot stroomt en er wordt dus van alles aan- en afgevoerd. Langzaam werd de vaart ook ondieper en moest die worden uitgebaggerd, evenals andere waterwegen in Zoetermeer. In een weiland aan de Zwaardslotseweg werd een bassin aangelegd en vanaf onze wijk liepen dikke buizen daarnaartoe. In het water kwam een bootje te liggen dat de modder opzoog en wegpompte richting het bassin.

Als bewoner met tuin aan het water kun je ook worden verrast. Het geeft een veilig gevoel dat mogelijke inbrekers zeker niet via het water zullen komen. Dat is te omslachtig en duurt te lang. Dan heb je 's avonds de gordijnen dicht en zit je gezellig in je woonkamer als er plotseling hard op de ruit wordt geklopt. Dat kan niet want er is niemand in de tuin. Blijkt het de overbuurman te zijn die in zijn bootje is komen overvaren.

De zomers worden warmer en het water in de Lange Tocht tussen Penninghove en Marsmanhove stijgt daarmee ook in temperatuur. Dat is voor de vissen desastreus. Ze gaan dood en drijven in het water. In extreme situaties is de brandweer wel te hulp gekomen. Door "bluswater" in de Tocht te spuiten werd ook extra zuurstof ingebracht.

Nieuwe dakpannen zijn niet nodig, schoonmaken kan ook:

Dakpannen spuiten

3. Tijden veranderen

Tot 1979 rustte er een anti-speculatie-beding op de premiekoopwoningen. Dat hield in dat de woning niet met winst verkocht mocht worden. Na die periode stond het eigenaren vrij de woning te koop aan te bieden en verschenen nieuwe kopers in de wijk.

Eindelijk bereik

In de afgelopen vijftig jaar is de wereld veranderd. Ook Nederland is veranderd en dat geldt ook voor onze wijk. Nieuwe technologieën

Dakkapellen

hebben hun intrede gedaan en nieuwe bewoners brengen andere waarden en normen mee. Positieve en negatieve veranderingen.

Zichtbare veranderingen zien we terug in het uiterlijk van de wijk. Dakkapellen kwamen er vanaf het eerste uur, gevolgd door uitbouw van de woonkamer, de diefstalgevoelige voordeur met glazen pui verdween, nieuwe kozijnen waren van kunststof, de kleurstelling in de wijk werd gedifferentieerder, hoge schuttingen verschenen (Alberts wilde juist openheid) etc.

De veranderingen zijn begrijpelijk, want ze zijn onder andere bedoeld om het eigen wooncomfort te verhogen, een grotere duurzaamheid te bereiken, meer privacy, of kostenbesparing in de toekomst. Het is dan ook begrijpelijk dat er in januari 2026 onrust in de wijk ontstaat als bekend wordt dat de gemeente de wijk en de afzonderlijke woningen tot monument wil bestempelen.

De veranderingen zijn ook van invloed op de onderlinge verhoudingen tussen bewoners en die zijn volgens de oudere bewoners niet altijd meer zo positief. Nieuwe

bewoners hebben vaak eigen netwerken buiten de wijk en mede daardoor minder behoefte aan gemeenschappelijke activiteiten in de wijk. In gezinnen werken beide partners en spelen kinderen minder buiten omdat ze meer verplichtingen hebben. Er is minder tijd voor een praatje, en geen kerstkaartje meer in de bus. Nieuwkomers stellen zich minder vaak voor aan buurtbewoners en veroorzaken wekenlang geluidsoverlast zonder dat even aan te kondigen in de buurt. Gelukkig geldt dit niet voor alle nieuwkomers.

In recente jaren vestigen zich af en toe Engelstalige expats in ons wijkje en ook zij willen wel integreren. In de Willem Paaphove besloot een gezin dat te doen door een kaartje in alle brievenbussen te deponeren. In de handgeschreven tekst stelden zij zich voor en nodigden de bewoners uit voor een open huis. De kaart zorgde echter ook voor hilariteit. Het was een standaard Kruidvat-kaart met de tekst: "met oprechte deelneming". Het Engelstalige gezin had geen idee wat daarvan de betekenis was.

Buurtbewoners van het eerste uur die we hebben gesproken, begrijpen die veranderingen wel, maar betreuren ze ook. Het is vergelijkbaar met gemeenschappen in het oosten van ons land. Daar kende men van oudsher de zogenaamde 'naoerhulp'; burens vormen een hechte gemeenschap en staan voor elkaar klaar en springen bij in nood of bij dagelijkse taken. Ook in de Achterhoek en Twente bestaat dit naoberschap in de huidige tijd voornamelijk nog maar in kleinere gemeenschappen.

Een deel van de saamhorigheid uit de beginjaren van de wijk bleef gelukkig overeind. Toen een bewoner in de jaren negentig thuis kwam uit het ziekenhuis na een hartoperatie gingen in de Penninghove de vlaggen uit.

Bij een jubileum van een bewoner werd de kar van de bekende Zoetermeerse boer van Santen, gekleed in blauwe kiel en met een rode zakdoek om, ingehuurd. Die werd getrokken door de tractor van de boer, of geduwd door de mannelijke bewoners in de wijk. Er is ook wel eens en fanfareorkest een serenade komen brengen aan een bewoner die een jubileum vierde.

Er zijn gelukkig nog steeds groepjes van bewoners die samen van alles ondernemen. Zo is er in de Van Schendelhove nog steeds de jaarlijkse straatbarbecue en de bewoners hebben er een lief en leed pot. Ook het koffieclubje aan de Penninghove komt nog steeds bij elkaar.

Straatbarbecue

Vorig jaar is onze wijk ook nog geconfronteerd met een negatieve verandering van heel andere aard, de postbezorging. Decennialang hadden wij onze vaste postmevrouw. Zij verscheen op vaste tijdstippen, maakte een praatje, kreeg een kopje koffie of een lekker hapje, en er ging nooit post verloren. Rond de eeuwwisseling is zij door de wijk nog in het zonnetje gezet voor haar trouwe dienst.

Jarenlang onze postbode

Vorig jaar is zij om gezondheidsredenen moeten stoppen en sindsdien is de postbezorging niet altijd even goed. Door personele onderbezetting is er in principe nog maar bezorging op enkele dagen en poststukken gaan soms verloren. Dit was ook recentelijk een probleem toen bleek dat slechts enkele wijkbewoners de brief van de gemeente hadden ontvangen waarin werd aangekondigd dat de gemeente onze wijk een monumentbestemming wilde geven.

Afrikaantjes

Hoofdstuk 4 – Activiteiten

1. Tradities

Als gezegd, de vereniging begon in 1976 met als doel gezamenlijke inkoop en belangenbehartiging. Maar al snel ontstonden ook de eerste tradities. Sommige zijn inmiddels verdwenen, andere kom je nog altijd tegen en soms wordt een nieuw jaarlijks moment toegevoegd.

Een recente traditie is bijvoorbeeld Halloween. Wie tegenwoordig eind november door de straten wandelt, ziet griezelige versiering van de voortuinen. Kinderen gaan op Halloween-avond op zoek naar lekkers en het huis met de best versierde voortuin wordt uitgeroepen tot het halloweenhuis van het jaar.

Halloween 2025

Veel ouder en inmiddels haast vergaan in de vergetelheid was de jaarlijkse sportdag. Als een soort kleine olympische spelen van Albertshoven namen de straten het tegen elkaar op. Met natuurlijk de gedachte 'meedoen is belangrijker dan winnen' in het achterhoofd. Wellicht dat daar ooit weer nieuw leven in wordt geblazen.

Wat in ieder geval niet gereanimeerd hoeft te worden, is de Koningsdagtraditie. Ook, na een halve eeuw, krijgt ieder lid nog steeds een oranje afrikaantje cadeau. Terwijl ook de vlaggen nog altijd massaal uitgaan.

De traditionele vrijmarkt leidt inmiddels een wat bescheidener bestaan. Tot 2008 werden kleine pareltjes en schatten op zoek naar een nieuwe eigenaar steevast uitgestald op kleedjes aan het einde van de Nesciohove. Tegenwoordig zie je de jongste ondernemers van de buurt slechts in klein getale rond IKC Klimboom hun waar aanprijzen; natuurlijk ook omdat de Albertshoven-tweedehands-app zo succesvol is.

Sportdag 1988

Koninginnedag 2013

Koninginnedag 2005

Wie tradities in Albertshoven zegt, zegt ook kerstborrel. Hoe guur het ook is, rond de donkerste dagen van het jaar wordt een partytent voor een garage in het midden van de wijk opgezet en gaan de vuurkorven naar buiten. Glühwein houdt de volwassenen warm, terwijl kinderen met warme chocolademelk marshmallows staan te roosteren. Al jaren loopt de buurt dan uit om elkaar een gezellige kerst en alvast een goed nieuw jaar te wensen.

Kerstmarkt 2008

Kerstmarkt 2006

Kerstborrel 2018

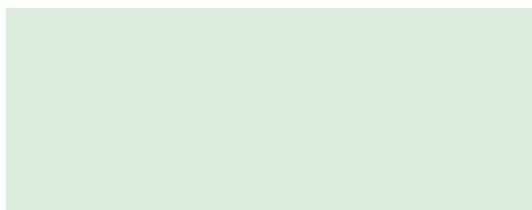

Kerstborrel 2024

Kerstborrel 2025

Of dat alles is? Nou nee, natuurlijk niet. Er waren de nieuwjaarsbijeenkomsten – vaak met bingo, wijnproeven of een goochelaar – en eindejaarcadeautjes, zoals een kerstboompje of een zakje bloembollen. In 2005 kregen leden zelfs een speciaal vel postzegels ter ere van het 30-jarig jubileum. En wie weet wat de toekomst nog te bieden heeft.

Speciale postzegels

Stadswandeling 2011

Wijnproeverij 2012

Workshop bloemschikken 2014

2. Activiteiten

De activiteitenlijst van de afgelopen vijftig jaar is lang. In de beginjaren organiseerde de evenementencommissie zelfs maandelijks iets: feesten, fietstochten, schaatsen, klaverjassen, filmavonden, vissen, bowlen of klimmen. Als de vijver dichtvroor, stond er een koek-en-zopie-kraam.

Tijdens de coronaperiode (2020-2021) liet de wijk zien hoe sterk de onderlinge band is. Via WhatsApp boden burens elkaar hulp aan: boodschappen doen, maaltijden delen. Ook de kidsclub zorgde toen voor vrolijkheid – zo trok de paashaas langs de deuren om chocolade te brengen bij kinderen die een kleurplaat hadden opgehangen.

Pasen 2020

Verder werd er bijvoorbeeld een minibieb geopend, werd burendag gevierd met allerlei proeverijen en werd tot tweemaal toe de verkiezing van het mooiste voortuintje georganiseerd. Misschien zijn het kleine gebeurtenissen, toch zijn ze de moeite van het noemen waard. Juist die kleine dingen maken dat je elkaar wat vaker ziet, maken dat we elkaar kennen. Dat is best belangrijk.

Minibieb 2021

*Drakenbootvaren
2014*

Lentefeest 2017

Mooiste voortuintje van de wijk

Stem nu op het mooiste voortuintje van de wijk

Bewonersvereniging
Albertshoven

Mooiste voortuintje 2024

Rondvaart 2025

3. Voor alle leeftijden

Activiteiten voor kinderen zijn altijd belangrijk geweest. Wat ooit begon als een extraatje van de activiteitencommissie, met de poppenkastvoorstellingen als favoriet, is doorgegroeid. Inmiddels hebben we een enthousiaste kidsclub, die vooral draait door de inzet van energieke ouders.

Jaarlijks wordt er naast het Halloweenfeest en de lampionnen met Sint-Maarten ook een paasactiviteit en natuurlijk het Sinterklaasfeest gevierd. De Sint wordt warm onthaald, een draaiorgel gaat door de wijk en vanzelfsprekend zijn er cadeautjes voor alle kinderen. Inmiddels is het Sinterklaasfeest zo populair dat er vaak geloot moet worden wie er als Piet mee kunnen.

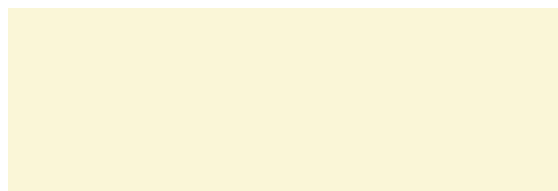
Sint Maarten 2006

Sinterklaas 2012

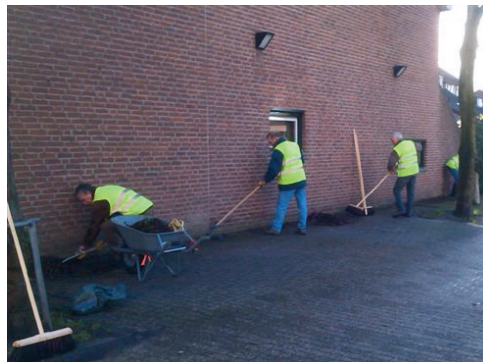
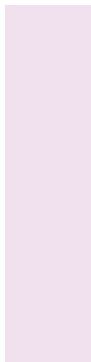

Sinterklaas 2019

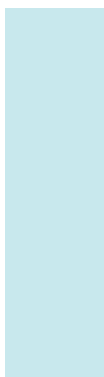
Sinterklaas 2021

Het is natuurlijk niet zo dat onze vereniging enkel om kinderen draait. Al sinds 2012 is een vaste club vrijwilligers actief, liefkozend de 'pensionado's' genoemd. Ze snoeien, ruimen zwerfafval op, houden de paden begaanbaar en drinken vooraf gezellig koffie of achteraf een biertje.

Pensionado's

Vóór die tijd werden soms opruimacties georganiseerd, zoals in 2007 met de leus "Haal die rommel buyten-wegh!". Bij die actie onthulde wethouder Edo Haan ook het mozaïekkunstwerk aan de Van Schendelhove. Het was onderdeel van de campagne "Draag uw steentje bij aan de wijk".

Wijkopruimdag

Ook de fleurige bollen bij de ingangen van de wijk komen daarvandaan. Deze zogenaamde Social Eggs zijn door de wijkbewoners gemaakt. Buurtbewoners beplakten samen de bollen met mozaïeksteentjes. In 2013 bood de gemeente ze aan om contacten te versterken en de wijk te verfraaien. Nog altijd staan ze kleurrijk bij alle ingangen van de wijk.

Social bollen

Hoofdstuk 5 – Woningonderhoud

1. Duurzaamheid

Waar we ooit onder meer begonnen om korting te krijgen door samen in te kopen, hebben wij als vereniging nu een breder doel. Het lidmaatschap maakte vroeger dat je korting kon krijgen bij bedrijven als Bouwhof en Cammeraat. Nu proberen we met zijn allen wat duurzamer te zijn.

Een mooi voorbeeld komt uit 2015. Toen onderzochten vier actieve bewoners de mogelijkheden voor zonnepanelen. Ze organiseerden informatieavonden en regelden een gezamenlijke inkoop. Dat werd zo'n succes dat het meerdere keren is herhaald. Inmiddels liggen er zonnepanelen op een groot deel van de huizen.

Later volgden gezamenlijke acties voor vloerisolatie (met Drowa-chips, schelpen, purschuim en als laatste Tonzon-thermoskussens) en spouwmuurisolatie.

En dan zijn er nog de dakpannen. Na vijftig jaar vroeg men zich af: moeten die vervangen worden? Daarom werd in 2023 een speciale 'dakpannencommissie' ingesteld. Hun

onderzoek werd gepresenteerd in IKC Klimboom. Inmiddels hebben diverse bewoners hun dakpannen vernieuwd. Ervaringen en informatie worden gedeeld via de website.

De laatste ontwikkeling is de aanschaf van de warmtecamera. Die heeft de vereniging in 2025 aangeschaft om de leden inzicht te bieden in de isolatie van de woningen en te zien waar energie verloren gaat. Eerder deden wij al mee met Energiesafarie van de gemeente waar wij kennis maakten met de warmtecamera.

Dakpannen

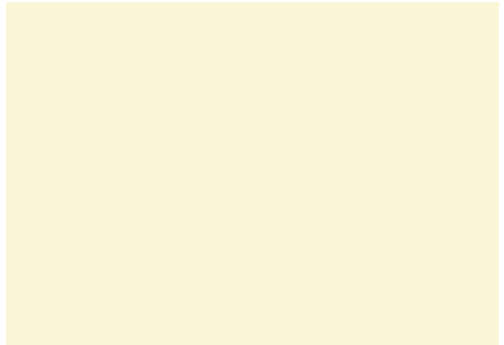

Warmtecamera

Maar er is ook echt onbaatzuchtig gewerkt. Zoetermeer kent relatief veel vleermuizen. Ook in het Binnenpark, aan de andere kant van de Zwaarderslootseweg, zitten er heel wat. Een aantal van deze nachtvliegers heeft speciale onderkomens gekregen aan de muren van onze woningen. In 2016 zijn in onze wijk namelijk diverse vleermuiskasten opgehangen.

Vleermuiskasten

Binnenpark

2. Samen kunnen we meer

Door de jaren heen zijn er talloze gezamenlijke acties geweest om samen in te kopen. Omdat de huizen met enkelglas werden opgeleverd, sloegen we al snel de handen ineen om dubbelglas aan te schaffen. Verder werden onder meer ook zonneschermen, kunststof kozijnen, garagedeuren, dakgoten en de houten balken boven de voordeuren gezamenlijk aangeschaft.

Dakgoten vernieuwen

Ook schilderwerk werd lang samen aangepakt. De vereniging kocht verf in en Schildersbedrijf Wilvor (voorheen Willemse) was de wijkschilder. De oorspronkelijke kleuren van het schilderwerk

waren bruin en groen, later kwamen er wit- en crème-tinten bij. Tegenwoordig kiezen veel bewoners voor donkergroen in combinatie met crème-wit.

Handig is ook de lijst van aanbevolen bedrijven op de website, samengesteld op basis van goede ervaringen van bewoners.

Een lastig probleem in onze wijk is het loslaten van de boeidelen voor de goten. Omdat het hout van de boeidelen Red Cedar is, een duurzame houtsoort die onderhoudsvrij is, zijn de boeidelen zelf vaak nog goed. De latten daarachter zijn echter aan vervanging toe. Dit is een moeilijk gezamenlijk aan te pakken probleem. Vooral het vervangen van de boeidelen aan de hoge zijde is erg duur omdat daarvoor een steiger gebouwd moet worden. Wij hebben diverse malen geprobeerd om een gezamenlijke actie op te zetten. Een enkele keer lukte dit maar meestal vonden aannemers de werkzaamheden te divers en moeilijk te offreren.

Het gaat natuurlijk om meer dan geld en slim inkopen. Goed samenwerken leverde nog meer op. Al onze huizen zijn tegelijkertijd en op dezelfde manier opgeleverd. Dat maakt dat we soms bijzondere dingen tegenkwamen. Zo kennen veel bewoners het verschijnsel van de kleine bultjes in het plafond waar langzaam een steentje uitkomt. Het ziet er vreemd uit. Bewoners lieten TNO in 1987 onderzoek doen en we kunnen gerust ademen want het is onschuldig. Het zijn kleine onzuiverheden die heel langzaam uit het beton worden gedrukt. Dus als je wat ziet? Gewoon weghalen, bijwerken met reparatiemortel en opnieuw witten. Het volledige TNO-rapport staat op de website.

Het gaat natuurlijk om meer dan geld en slim inkopen. Goed samenwerken leverde nog meer op. Al onze huizen zijn tegelijkertijd en op dezelfde manier opgeleverd. Dat maakt dat we soms bijzondere dingen tegenkwamen. Zo kennen veel bewoners het verschijnsel van de kleine bultjes in het plafond waar langzaam een steentje uitkomt. Het ziet er vreemd uit. Bewoners lieten TNO in 1987 onderzoek doen en we kunnen gerust ademen want het is onschuldig. Het zijn kleine onzuiverheden die heel langzaam uit het beton worden gedrukt. Dus als je wat ziet? Gewoon weghalen, bijwerken met reparatiemortel en opnieuw witten. Het volledige TNO-rapport staat op de website.

Daarvoor kun je trouwens ook weer hulp krijgen van onze Tool-o-theek. Door de jaren heen is er van alles aangeschaft: van een kruiwagen tot een heggenschaar en van een boorhamer tot een grondboor. Allemaal gratis te gebruiken door de leden. En mocht het gereedschap er nou niet bij zitten? Een berichtje in de appgroep biedt meer dan eens uitkomst. Van lange ladders tot schuurmachines, buurtbewoners hebben het meestal voor elkaar te leen.

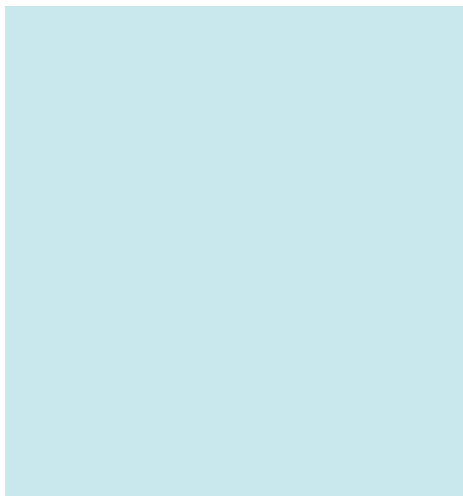
Verdwenen boeidelen

Hoofdstuk 6 – Onze wijk

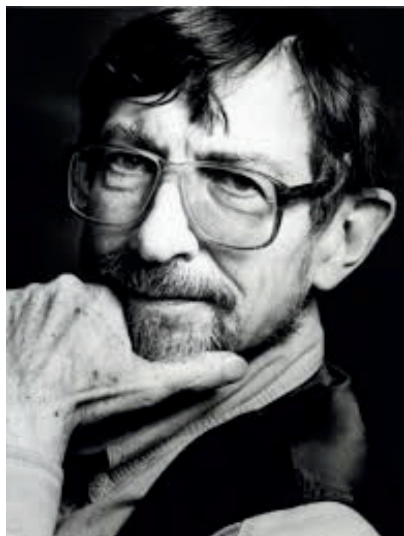
1. Architectuur en Ton Alberts

De kronkelige straten, lange schuine daken en de rode bakstenen, je kunt ze dromen. We wringen onze auto's en fietsen iedere dag door de smalle straten naar school of werk en weer terug. Het maakt dat je samen met je burens in een hofje woont. En in zijn alledaagsheid woon je toch op een bijzondere plek.

Albertshoven is een typische jaren '70 wijk. Een wijk zoals Ton Alberts, de architect die leefde van 1927 tot 1999, hem graag tekende. Hij stond bekend om zijn organische architectuur met antroposofische inslag van Rudolf Steiner. Voor wie dat iets te hoogdravend klinkt: gebouwen moeten mensen gelukkig maken, dat is het idee. Alberts wist zeker dat zo iets kon. Juist daarom keek hij naar natuurlijke materialen als hout, warme kleuren en scheve wanden die aan de natuur moeten denken.

Alberts

Zijn idee was niet het gebouw om het gebouw, maar was dat het gebouw en de omgeving leefbaar en duurzaam moesten zijn. Dat klinkt nu als doodnormaal, maar was toen best bijzonder. Dat kun je ook terugzien in latere gebouwen, zoals het oude ING-hoofdkantoor in Amsterdam (1987) en het Gasunie-gebouw in Groningen (1994). Die zijn gebouwd in dezelfde geest als onze wijk. Ze zijn ontworpen door Ton Alberts en Max van Huut, zijn latere partner in het Architectenbureau Alberts en Van Huut.

Onze wijk vormt ook een stuk cultuurgeschiedenis. Onze wijk laat namelijk goed zien hoe in de jaren '70 de omslag werd gemaakt van grootschalige hoogbouw naar kleinschalige woonerven met menselijke maat. In "De Gave Stad", een cultuurhistorische verkenning van Zoetermeer uit 2002 staat het treffend omschreven:

"Buytenwegh de Leyens is een typerend voorbeeld van een jaren-zeventig-wijk waarin de omslag van grootschaligheid naar kleinschaligheid en menselijke maat in de stedenbouw en de architectuur volledig tot uitdrukking komt. Als reactie op de eerdere hoogbouw ontstaan wijken met overwegend laagbouwwoningen met geknikte en verspringende gevels, die aan kronkelende wegen en knusse pleintjes staan. Het woonerf dat wordt gekenmerkt door tal van verkeer remmende maatregelen, was het antwoord op het dreigende overwicht van de auto. Het concept 'verdwaalwijk' was echter geen lang leven beschoren. Aan het eind van de jaren zeventig werd ze in de architectenwereld alweer verguisd en deed de term 'nieuwe truttigheid' zijn intrede. In het volgende

decennium keerde men terug naar verstrakking en versobering. De 'truttige' jaren-zeventig-wijken worden door de bewoners echter over het algemeen zeer gewaardeerd. Kleinschaligheid, knusheid, veel groen en variatie zijn kwaliteiten die de bewoners waarderen en Buytenwegh de Leyens is daarvan ruim voorzien. Een duidelijk voorbeeld van een kleinschalige en gevarieerde wijk uit de jaren zeventig is de wijk uit 1974 van architect A. Alberts."

Bouw van de wijk

In de jaren '70 kwamen zelfs buitenlandse architecten met bussen tegelijk kijken, zo vernieuwend vonden ze de wijk. De gemeente was trots: er mocht niets worden aangepast. Geen schuttingen, geen serres, geen dakkapellen.

Inmiddels is dat veranderd. Er kwamen dakkapellen, schuurtjes en kozijnen in allerlei kleuren. De balken boven de voordeuren verdwenen vaak, terwijl ze ooit ook praktisch waren: bij gebruik van het verhuisraam en als vluchtweg bij brand.

Veel bewoners vinden het gelukkig belangrijk om de oorspronkelijke uitstraling van de wijk te behouden. Het unieke karakter van Albertshoven leeft nog steeds.

Experimentele woonwijk in Zoetermeer opgeleverd

ZOETERMEER — In Zoetermeer werd gisteren de oplevering gevierd van één van de meest experimentele woonwijken die de gemeente tot nu toe binnen haar grenzen heeft. Het gaat om 256 premiekoopwoningen in de wijk Buytenwegh de Leyens die zowel qua uiterlijk als situering ten opzichte van elkaar zeer opvallend zijn. Dat was overigens niet de enige reden dat de oplevering gisteren met wat extra ophef gepaard ging (raketten werden gelanceerd door wethouder Oskam en de laatste kopers). Want ook het bouwtempo was op verzoek van de gemeente zo hoog mogelijk opgevoerd, zodat de huizen

uiteindelijk vijf maanden eerder klaar waren dan het plan was.

De woningen werden gebouwd door fa. De Waal (een dochteronderneming van Wilma bouwbedrijven), die ook op andere plaatsen in ons land, en elders ook in Zoetermeer, experimentele woningbouwprojecten uitvoert. Afwisseling en een bijzondere sfeer kenmerken dit woningbouwproject in Buytenwegh de Leyens. De bouwkosten, en dat is eveneens het bijzondere, zijn er niet noemenswaardig door toegenomen. Er werden zes typen woningen gebouwd, maar ook binnen de ty-

pen is zodanige variatie aangebracht, dat iedere woning als het ware een eigen plaats in de wijk inneemt.

Bij de feestelijke plechtigheid gisteren werden dan ook de makers van deze wijk, architect A. Alberts uit Amsterdam en de Zoetermeerse stedenbouwkundigen, uitgebreid in het zonnetje gezet. Maar ook bouwbedrijf De Waal deelde mee in de hulde door de zeer snelle oplevering. Voor deze bijzondere woningen waren twaalfhonderd gegadigden die de Stichting Bevordering Eigen Woningbezit in Den Haag, in wiens opdracht de huizen werden gebouwd, veel hoofdbrekens heeft bezorgd.

FOTO'S GERT VAN LEEUWEN

Het wijkcentrum in Meerzicht.

'Klein Venetië' aan de Nesciohove.

Klein Venetië

Alberts en Weeber

De journalist Piet Ruivenkamp is al meer dan 25 jaar zeer nauw betrokken bij de ontwikkelingen in Zoetermeer. De vroegere kunstredacteur van deze krant volgde met name de architectuur op de voet. De eventuele afbraak van het wijkcentrum Meerzicht inspireerde Ruivenkamp tot een rondgang in de stad langs de werken van met name de architecten Ton Alberts en Carel Weeber.

2. De wijk en de 50.000ste bewoner

Ooit koste een huis in onze wijk 125.000 gulden, dat is nog geen 57.000 euro. Je kreeg daar een huis mét garage voor terug. Deze goedkope koopwoningen zaten in de zogenaamde 'premiesector'; het waren gesubsidieerde koophuizen. Daarvoor

moest alles wel in een strak budget gegoten worden. Er moesten keuzes worden gemaakt. Daarom werden in het beton geen sleuven geslepen om de kosten voor elektra laag te houden. Gevolg: overal trekschakelaars en geen 'normale' lichtknopjes. Ook werd de zolder kaal opgeleverd en werd geen dubbel- maar enkelglas in de kozijnen geïnstalleerd. Alles met één duidelijk motief: Alberts wilde graag betaalbare woningen met een garage bij ieder huis.

In de beginjaren gold daarom een anti-speculatiebeding. Wie vlak na het kopen het huis weer wilde doorverkopen, moest een deel van de winst afdragen. Dat had soms wel tot gevolg dat woningen een paar jaar leeg bleven staan tot ze wél met winst verkocht konden worden.

50.000ste bewoner

De prijzen van de woningen zijn flink gestegen. Nog geen 57.000 euro, dat is nu onvoorstelbaar, zeker voor wie nu zo'n 500.000 euro moet betalen voor een woning in Albertshoven. Terwijl de tekst uit de oorspronkelijke verkoopbrochure nog altijd op gaat:

- tussen de achtertuinen is 35-40 meter ruimte, genoeg voor flinke bomen,
- de minimale afstand tussen woningen tegenover elkaar is 6 meter,
- smalle straatjes moeten auto's, fietsers en voetgangers samen verwerken,
- de bestrating moet automobilisten het gevoel geven dat ze in een voetgangersgebied rijden.

Opening van de wijk

In december 1976 was de bouw van de wijk afgerond. Wethouder Oskam hees de vlag en verwelkomde Mies Groenewegen, jarenlang penningmeester van de vereniging, in de laatst opgeleverde woning.

De gemeente hoopte dat de 50.000ste inwoner van Zoetermeer in onze wijk zou komen wonen, omdat dat extra geld van het Rijk opleverde. Daarom was de wijk ook slechts provisorisch bestraat. Helaas lukte dat nét niet; pas begin 1977 kon de gemeente nummer 50.000 inschrijven. Tegenwoordig heeft Zoetermeer ruim 130.000 inwoners. Onze wijk is in 50 jaar natuurlijk veranderd, maar iedere generatie voelt zich er thuis. Veel jonge gezinnen zijn in onze wijk komen wonen, maar er wonen ook nog veel bewoners van het eerste uur. Opvallend genoeg zijn ook veel kinderen van de eerste bewoners hier weer komen wonen.

3. Gemeentelijk monument

In 2025 startte de gemeente met een project om panden en complexen te inventariseren die zijn gebouwd na 1945 en die voor de stad van

cultuurhistorische waarde zijn. In dit 'Post 45-project' is een voorselectie gemaakt van panden en complexen die in aanmerking komen voor aanwijzing tot gemeentelijk monument of beschermd stadsgezicht. Omdat onze wijk volgens de gemeente zo'n mooi voorbeeld is van een woningbouwcomplex uit de periode van de kleinschaligheid, maakte ook onze wijk deel uit van de voorselectie om aangewezen te worden als monument (complex van monumenten).

Luchtfoto van de wijk

Toen en nu

In de onderbouwing van het voorstel stond het aldus:

"De Albertshoven is een zeer fraaie representant van een woningbouwcomplex uit de periode van de Kleinschaligheid. (...) De Albertshoven is van hoge cultuurhistorische waarde, omdat het stedenbouwkundig en architectuurhistorisch zeer interessant is. Het is een uitmuntende en kwaliteitsvolle doorvertaling van het concept van herbergzaam, kleinschalig wonen in een ruimtelijk diverse woonomgeving, waar de voetganger en kleinschalige natuur op de eerste plaats staan. Door de eenduidige stedenbouwkundige signatuur, het gelijke architectuurbeeld, identieke materiaal- en kleurgebruik en het krachtige, expressieve kappenlandschap kent de buurt een zeer sterke ruimtelijke samenhang. De architectuur van de Albertshoven is van een uitzonderlijke ontwerp kwaliteit. Stedenbouwkundig vormen vooral de overgangen over het water van de Lange Tocht belangrijke ruimtelijke momenten in Buytenwegh, hetgeen behoorlijk zeldzaam is. Hoewel het complex niet uniek is in het oeuvre van Alberts, is het wel typerend voor het werk van deze, voor de periode van de kleinschaligheid in Nederland zo belangrijke architect."

Al snel na de bekendmaking van de plannen ontstond er onrust in de wijk –en in andere wijken– omdat de monumentstatus tot extra vergunningen en dus tot extra kosten zou kunnen leiden en bewoners beperkt zouden worden in de mogelijkheden om iets aan de buitenkant van hun woning te veranderen. Ook was er onrust over de onduidelijke en verwarrende communicatie richting woningeigenaren. Daarom besloot het college van

burgemeester en wethouders in februari 2026 om het proces stop te zetten.

4. Het verkeer

Al sinds het ontstaan van de wijk is het verkeer een pijnpunt. Of het nou gaat om het parkeren, de veiligheid of de bestrating, er is het nodige over te doen. De parkeerproblematiek speelde al verrassend vroeg. In 1982, dus zes jaar na oplevering, stond in de nieuwsbrief al een stuk over de parkeerproblemen.

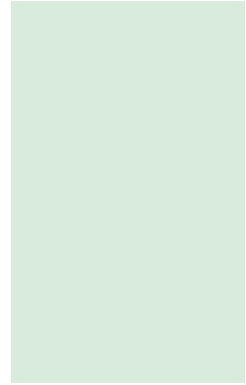
De wijk was bedoeld als woonerf. Iedereen zou zijn auto in de garage zetten, dus algemene parkeerplaatsen waren schaars. De wijk was slechts voorlopig bestraat. In 1979 werd daarom na overleg besloten om de wijk toch niet in te richten als woonerf. Parkeren vóór de garages werd sindsdien 'gedoogd'.

Praktisch, maar zeker voor pakketbezorgers, verhuishagens en brandweerauto's is het soms wringen door onze straten.

Krappe straten

Buurtgenoot Dick Barthen herinnert zich goed hoe het komt dat de wijk zo vol auto's staat.

"In het begin gebruikten de meeste bewoners de garage voor de stalling van hun auto, maar al snel werden garages voor fietsen gebruikt, en verhuisden de auto's naar de straat. De wijk is opgezet als woonerf. Alberts wilde een wijk zonder auto's en zonder trottoirs. De paden achter de woningen waren als het ware de stoep. Daarin werd dus ook verlichting aangebracht en er werden hekjes voor de paden geplaatst om te voorkomen dat kinderen de straat op zouden rennen. Omdat de wijk zo snel gebouwd werd, was er geen tijd voor de inrichting als woonerf. Dat zou met de herbestrating wel komen. Snel bleek dat veel bewoners de situatie wel goed vonden en liever geen woonerf hadden omdat dan alleen op de aangegeven plaatsen geparkeerd mag worden.

Voordat tot herbestrating werd overgegaan, werden de bewoners met een enquête om hun mening gevraagd. Toen bleek dat het merendeel van de bewoners tegen de inrichting als woonerf was, stemde de gemeente ermee in dat werd herbestraat zonder de wijk als woonerf in te richten. Wel werden drempels aangebracht om het verkeer te remmen. Omdat parkeren voor een garage of uitrit niet is toegestaan, is daarna in onze wijk de situatie ontstaan waarin wordt gedoogd dat bewoners hun auto voor de garages parkeren.”

Vragen rond parkeren, verkeersveiligheid en bestrating spelen nu weer. Parkeerplekken zijn schaars; door de auto's die voor de garages staan, is de doorgang soms lastig; en de bestrating heeft in 50 jaar flink geleden: kuilen, scheve tegels, putdeksels die uitsteken door boomwortels, rioolwerk en nieuwe gasleidingen.

In 2025 stuurde de gemeente een brief: de wijk wordt de komende jaren opnieuw ingericht. In maart 2026 werd het inrichtingsplan gepresenteerd dat de gemeente had opgesteld op basis van een advies van een adviesbureau voor mobiliteitsvraagstukken. De wijk wordt volgens dat plan ingericht als woonerf en er wordt een strook van 3½ meter vrijgelaten voor de hulpdiensten. Parkeren wordt verboden binnen die vrije doorgangstrook. Er komen enkele extra parkeerplaatsen bij, maar voor een aantal bewoners zal parkeren voor de garage niet meer mogelijk zijn. Bij de presentatie waren dan ook veel kritische geluiden te horen. Afgewacht moet worden hoe het verder gaat met de herinrichting.

5. Ons groen

Groen in een wijk is belangrijk. Bij de oplevering in 1976 werden veel bomen geplant; niet alleen in de voortuinen tussen alle woningen naar ook overal platanen. Zo kreeg de wijk snel een groen karakter. Maar bomen groeien – en na verloop van tijd leverden ze ook problemen op. Wortels duwden straten en funderingen omhoog en bladeren verstopten goten.

In 2012 stelde de gemeente voor om de bomen te kappen: sommige waren niet vitaal meer en soms zelfs gevaarlijk. De wijk was verdeeld: sommigen vonden het zonde, anderen haalden opgelucht adem. Na veel overleg besloot de gemeente in 2013 de kap uit te voeren. Via de nieuwbrief werd begrip gevraagd en uiteindelijk werd geen enkel officieel bezwaar ingediend.

Bomenkap

Een ander stuk groen dat niet weg te denken is, is de geluidswal. Oorspronkelijk was die er niet. De nu drukke Zwaardslootseweg was ooit bedoeld als rustige wijkontsluitingsweg, maar die groeide in korte tijd uit tot de hoofdroute richting Leiden. Het verkeer gaf veel overlast. Buurtbewoners sloegen al snel de handen ineen en kwamen met een oplossing: een geluidswal. En zo geschiedde. Eerst nog wat lager dan nu, maar inmiddels stevig en hoog en voorzien van een schutting. Het asfalt werd later bovendien vervangen door een stiller variant.

Geluidswal

Eigenlijk is dit het verhaal van onze wijk. Een buurt die betaalbaar en goed werd opgeleverd, en die we samen steeds een stukje mooier hebben gemaakt. Onze ontmoetingen en tradities, onze veranderingen en verbeteringen hebben Albertshoven tot een buurt gemaakt waar we elkaar kennen en waar we elkaar helpen waar we kunnen. Een wijk waar het fijn wonen is. Vind dat nog maar ergens.

Bloempotten in de wijk

Nawoord

Met veel genoegen kunt u nu het jubileumboekje "50 jaar Albertshoven" in handen houden. U heeft daarmee een prachtig boekje in uw bezit. Hopelijk heeft u het met plezier gelezen en heeft het u een goed beeld gegeven van de afgelopen vijf decennia van onze wijk. Het boekje biedt niet alleen inzicht in de geschiedenis en ontwikkelingen van de wijk, maar laat ook de groei en verandering zien die Albertshoven heeft doorgemaakt. Er is veel zorg en aandacht besteed aan een levendige en realistische weergave, zodat het verleden tot leven komt en zichtbaar wordt hoe de wijk zich heeft ontwikkeld.

Bij het tot stand komen van dit jubileumboekje gaat onze dank uit naar de leden van de bewonersvereniging Albertshoven. Hun inzet en betrokkenheid zijn van onschatbare waarde geweest; dankzij hun bijdrage kon dit boekje worden gerealiseerd en de geschiedenis van onze wijk worden vastgelegd.

Ik wil oud-wethouder Bouke Velzen van de gemeente Zoetermeer bedanken voor het schrijven van het voorwoord. Ook een bijzonder woord van dank gaat uit naar Hans Loos, wijkgenoot, voor zijn bijdrage aan het boekje en het maken van de prachtige foto's. Zijn creativiteit zorgde niet alleen voor visuele herinneringen, maar hij heeft ook een verrassende en leuke speurtocht door de wijk uitgezet. Voor wie tijd en zin heeft: het is zeker aan te bevelen deze route te lopen. Wim Tijbosch ten slotte wil ik graag bedanken voor de algehele regie en coördinatie van het boekje. Dankzij de

inzet en betrokkenheid van velen is het jubileumboekje ontstaan, en vormt het een waardevolle herinnering voor ons allemaal. Dit boekje is een tastbaar bewijs van de verbondenheid en het enthousiasme die binnen Albertshoven leven, en hopelijk blijft het nog lang een bron van inspiratie voor de wijkbewoners.

Harm Meijer
Voorzitter

Colofon

Redactie:	Wim Tijbosch Hans Loos
Lay-out:	Annet Verdoorn Simone Tijbosch
Druk:	Drukwerkdeal
Uitgever:	Bewonersvereniging Albertshoven
ISBN:	978-90-819618-2-0
NUR:	523
Contact:	info@albertshoven.nl
Website:	www.albertshoven.nl

